

01.05.2019

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)

- *Kremlin: Putin ile Erdoğan, İdlib için tam koordinasyonun önemini vurguladı...* Kremlin'den yapılan açıklamada, iki ülke liderinin, 8 Nisan Moskova'da yapılan Rusya-Türkiye Üst Düzey İşbirliği Konseyi toplantısının sonuçlarıyla ilgili görüş alış verişinde bulunduğu aktarıldı. Putin ve Erdoğan, ticari ve ekonomik, kültürel ve insani ilişkileri artırmaya yönelik anlaşmaların etkili bir şekilde hayata geçirilmesinin, askeri-teknik alan dahil ortak projelerin ilerletilmeye devam etmesinin önemine vurgu yaptı. Ayrıca Suriye'deki durumun değerlendirildiği görüşmede, 25-26 Nisan günleri Kazakistan'ın başkenti Nursultan'da yapılan 12. Uluslararası Astana Görüşmeleri bağlamında, Suriye Anayasa Komitesi'nin en kısa sürede faaliyete geçmesinin öncelik olduğu dile getirildi. Bunun yanında, Suriye'nin bağımsızlığı ve toprak bütünlüğüne kayıtsız şartsız saygı gösterilmesi gerektiği vurgulandı. Rusya ve Türkiye'nin İdlib bölgesindeki durumu istikrara kavuşturma yönündeki eylemlerini yakından koordine etmeye devam etmesinin önemi vurgulanırken terörist grupların etkisiz hale getirilmesi için etkili tedbirlerin alınması gerektiğinin altı çizildi.

ORTADOĞU-AFRİKA

- *ABD'den F-35'lere Irak'ta saldırı görevi...* ABD'nin F-35A uçaklarını Irak'ın kuzeyindeki Dole Şayi Vadi bölgesindeki IŞİD hedeflerine düzenlenen saldırılarda ilk kez kullandığı bildirildi. Amerikan Hava Kuvvetlerine Bağlı Utah eyaletindeki Hill Hava Üssünden yapılan yazılı açıklamada, IŞİD karşıtı koalisyon kuvvetlerinin Irak'ın kuzeyinde IŞİD hedeflerine yönelik saldırılarında iki F-35A tipi savaş uçağının kullanıldığını açıkladı. Yapılan açıklamada, 388 ve 419'uncu Avcı Filolarına bağlı iki F-35A uçağının Ortadoğu'ya sevk edildiği ve IŞİD karşıtı koalisyonun Kerkük ile Diyala arasında kalan Dole Şayi Vadi bölgesinde düzenlediği saldırılarda kullanıldığı ifade edildi. Saldırının F-35A uçaklarının ilk savaş görevi olduğu belirtilen açıklamada, uçağın "Müşterek Ortak Taaruz Mühimmatı" (JDAM) füzelerini kullanarak Hamrin dağlarında IŞİD'e ait tünelleri ve silah depolarını vurduğu kaydedildi. Açıklamada uçakların 15 Nisan'da Birleşik Arap Emirliklerindeki El Zafra Hava Üssü'ne gönderildiği kaydedildi. IŞİD karşıtı koalisyon da gün içinde söz konusu bölgede IŞİD'in uyuyan hücrelerine saldırı düzenlendiğini açıklamıştı. ABD daha önce de Afganistan'da dikey iniş kalkış yapabilen F-35B tipi uçaklarıyla saldırı düzenlemişti.

- *Irak Başbakanı: IŞİD tehdit olmayı sürdürüyor...* Berlin'de Almanya Başbakanı Merkel ile biraraya gelen Irak Başbakanı Adil Abdülmehdi, IŞİD'in güç kaybetmesine rağmen tehdit olmayı sürdürdüğünü söyledi.

- **Ruhani: İran yaptırımlara rağmen petrol satacak...** İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani, ABD'nin ülkesine karşı uyguladığı yaptırımlara karşın petrol ihracatına devam edeceklerini açıkladı.
- **İran Cumhurbaşkanı Ruhani'den yasa tasarısına onay: ABD terörizmi finanse ediyor, ordusu terörist...** İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani, Orta Doğu'daki Amerikan silahlı güçlerini terörist ilan eden ve ABD hükümetinin terörizme finansal destek sağladığını kabul eden yasa tasarısını onayladı. Geçtiğimiz hafta İran Parlamentosunda oylanarak kabul edilen tasarı Başkan Donald Trump'ın İran Devrim Muhafızları Ordusu'nu Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) terör örgütleri listesine aldığını açıklamasına bir misilleme olarak geldi. Afganistan ve Orta Doğu'da Amerikan askeri operasyonlarından sorumlu Amerika Birleşik Devletleri Merkez Kuvvetleri (CENTCOM) de yasadaki teröristler listesinin ilk sırasında bulunuyor. ABD'nin terör örgütleri listesine aldığı İran Devrim Muhafızları Ordusu bünyesinde kara, hava ve deniz kuvvetleri birimlerini de barındıran 150 bin 'seçkin' askeri personele sahip. Ordu aynı zamanda paramiliter, gönüllü milis teşkilatı olan Besiçleri de bünyesinde bulunduruyor. Yasal bir sorumlulukları bulunmayan Besiçler, ahlak polisliğinin yanı sıra ülke içindeki muhalifleri yakından takip ediyor.
- **Müslüman Kardeşler: Trump'a rağmen ılımlı ve barışçıl olmaya devam edeceğiz...** Mısır'da Müslüman Kardeşler, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Donald Trump yönetiminin kendilerini "yabancı terörist organizasyon" listesine alma hazırlığına rağmen "ılımlı ve barışçıl görüşlerini" sürdüreceklerini açıkladı. Beyaz Saray'dan yapılan açıklamada Mısır Devlet Başkanı Abdülfettah el-Sisi'nin talebi üzerine böyle bir karar alındığı vurgulanmıştı. Resmi internet sitesinden bir açıklama yapan Müslüman Kardeşler ise "Biz içinde bulunduğumuz topluma ve genelde tüm insanlığa hizmet etmek için yapıcı işbirlikleri için ılımlı ve barışçıl görüşümüzü sürdürmeye ve doğru olduğuna inandığımız faaliyetlere devam edeceğiz. Allah'ın izni ve inayetiyle Müslüman Kardeşler bütün kararlara rağmen daha güçlü olacaktır" dedi.

AVRUPA – AB

- **Macron'un "Sarı Yelekliler" paketi 17 milyar euroyu buldu...** Fransa'da Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un "Sarı Yelekliler" protestolarını yatıştırmak için açıkladığı önlem paketlerinin toplam maliyeti 17 milyar euroyu buldu.
- **Norveçli uzmanlara göre Rus donanması beyaz balinaları askeri amaçlar için eğitiyor...** Norveç'te deniz uzmanları beyaz balinaların (Beluga) son dönemlerdeki saldırgan davranışlarını tartışıyor. Konunun gündeme gelmesinin nedeni ise Kuzey Kutbu'na yakın bölgelerde avlanan Norveçli balıkçı teknelerine bu balinaların saldırması. Yakalanan bazı beyaz balinaların boyunlarında özel bir aygıtın bulunması ve balıkçıların deyimiyle içinde 'St. Petersburg ekipmanı' yazıyor olması gözleri Rusya'ya çeviriyor. Rus deniz araştırmacıları bu durumdan haberdar olmadıklarını belirterek şüphelerin Rus Donanması'na yoğunlaşmasına neden oluyor. Konuyla ilgili Rus tarafından henüz resmi bir açıklama gelmedi. Ancak Norveçli araştırmacılar Rusya'nın birçok balınayı yakaladığını ve bunlardan bazılarını serbest bıraktığını bildiklerini öne sürüyor.

- *Polonya: Orta Avrupa ülkeleri için ana tehdit Rusya ve bu ülkenin izlediği agresif politika...*

Polonya Dışişleri Bakanı Jacek Czaputowicz, başkent Varşova'da Letonya Dışişleri Bakanı Edgars Rinkevics ile düzenlediği basın toplantısında yaptığı konuşmada Rusya'ya yönelik açıklamada bulundu. Ülkesinin Rusya konusunda Letonya ile benzer görüşlere sahip olduğunu belirten Czaputowicz, "Tehditleri benzer şekilde değerlendiriyoruz. Orta Avrupa ülkeleri için ana tehdit Rusya ve bu ülkenin izlediği agresif politika" diye konuştu. Czaputowicz ayrıca, Avrupa Birliği'nin (AB) Azerbaycan, Ukrayna, Gürcistan, Ermenistan, Belarus ve Moldova (Doğu Ortaklık ülkeleri) ile iş birliğini güçlendirmesi gerektiğini söyledi. Rinkevics ise Polonya askerlerinin NATO kapsamında Letonya'da görev yapmalarından dolayı mutluluk duyduklarını belirtti. ABD askerlerinin bölgede görev almasını desteklediklerini de vurgulayan Rinkevics, Polonya ve ABD arasındaki diyalogun Orta Avrupa bölgesinin güvenliğinin sağlanması konusunda önemli olduğunu kaydetti.

ABD - AMERİKA

- *ABD Müslüman Kardeşleri terör örgütü ilan etmeye hazırlanıyor...* ABD'de Trump yönetimi, Mısır'da Sisi tarafından iktidardan alınan Müslüman Kardeşleri terör örgütü ilan etmeye hazırlanıyor. Kararın alınması, yaptırımların gündeme gelmesinin de önünü açacak.

- *Blackwater, Venezuelalı muhalif lider Juan Guaido için 5 bin paralı asker kiralamayı teklif etti...* ABD'li özel güvenlik şirketi Blackwater'ın sahibi ve Başkan Donald Trump'ın destekçilerinden Erik Prince'in, Venezuela Devlet Başkanı Nicolas Maduro'yu devirmek için bu ülkeye özel güvenlik birimleri konuşlandırılması teklifinde bulunduğu bildirildi. Irak'ta sivil ölümlerden sorumlu tutulan güvenlik şirketinin patronunun son birkaç aydır Trump'a yakın isimler ve sürgündeki Venezuelalı varlıklı muhaliflerden böylesi bir operasyon için yatırım ve siyasi destek arayışında olduğu kaydedildi. Reuters'ın birden fazla kaynaktan teyit ettirdiği olayda Prince, ABD ve Avrupa'daki özel toplantılarda muhataplarına, Venezuelalı muhalif lider Juan Guaido için 5 bin paralı asker kiralanması planını anlattı. Konuyu yakından takip eden kaynaklardan biri, Erik Prince'in nisan ortalarına kadar toplantılara devam ettiğini aktardı. Ancak Prince'in Venezuela Devlet Başkanı Maduro'yu devirmek için ne gibi bir plan sunduğu ya da nasıl bir operasyona gireceği ile ilgili detay verilmedi. Beyaz Saray Ulusal Güvenlik Konseyi Sözcüsü Garrett Marquis, Erik Prens'in hükümete Venezuela planı sunup sunmadığı ya da böylesi bir önerinin gelmesi halinde dikkate alınıp almayacağını yönündeki soruyu yanıtsız bıraktı. Siyasi analistler ise Beyaz Saray'ın söz konusu planı desteklemeyeceği görüşünde. Venezuelalı muhalif lider Juan Guaido'nun sözcüsü Edward Rodriguez, "Venezuela muhalefeti Prince ile güvenlik operasyonları görüşmedi." dedi. Rodriguez, konuyla ilgili diğer soruları yanıtsız bıraktı. Amerikalı ve Venezuelalı bazı güvenlik uzmanları ise planın Venezuela'da iç savaşa yol açabileceği gerekçesiyle siyasi açıdan uzak ve potansiyel olarak da tehlikeli olduğunu belirtiyor. Erik Prince'in sözcüleri ya da yakın çevresi bilgi paylaşımından kaçınsa da konuyu yakından takip eden bir kaynak, istihbarat faaliyetleriyle başlayacak hareketin bir sonraki aşamasında Kolombiya ve diğer Latin Amerika ülkelerinden kiralanacak 4 ila 5 bin paralı askerin Venezuela'da konuşlandırılarak operasyon yapılmasının düşünüldüğünü aktardı. Ancak Prince'in kenti şirketlerinden herhangi bir açıklama yapılmadı. Adı Afganistan ve Irak Savaşı sırasında sivillere yapılan işkenceler ve insan hakları ihlalleriyle ön plana çıkan Blackwater şirketi, kötü imajını düzeltmek için daha önce iki defa isim değişikliğine gitti.

- *Trump, Venezüella konusunda Küba'yı tehdit etti...* Trump, Twitter hesabından yaptığı açıklamada, "Eğer Küba askerleri ve milisleri, Venezuela anayasasını mahvetme ve ölümlere sebep olma amacı güden tüm askeri ve diğer operasyonlarını derhal sonlandırmazsa, en üst düzeyde yaptırımlarla birlikte tam ve kapsamlı bir ambargo Küba adasına uygulanacaktır. Umarım tüm Kübalı askerler derhal ve barışçıl bir şekilde kendi adalarına dönerler" ifadelerini kullandı. ABD Başkanı Trump, Venezüella'daki darbe girişimine ilişkin ilk açıklamasında, "Venezüella'daki durumu çok yakından takip ediyorum. ABD, Venezüella halkına ve onların özgürlüğüne destek veriyor" değerlendirmesini yapmıştı.
- *Venezuela'da darbe girişimi ve Guaido'nun çağrısına dünyadan tepkiler...* Venezuela'da orduya ayaklanma çağrısında bulunan Guaido'ya ABD dâhil birçok ülke desteğini yinelerken Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan "darbe girişimini kınadığını" açıkladı. Erdoğan "Demokrasilerde sandık esastır" dedi. BM Genel Sekreteri Antonio Guterres de Venezuela'daki tüm taraflara şiddetten kaçınmaları için çağrıda bulundu. Guterres, sözcüsü Stephane Dujarric aracılığıyla yaptığı açıklamada, bu doğrultuda taraflara "azami itidal" çağrısı yaparak "sükûnetin yeniden sağlanması" için gerekli adımların acilen atılmasını istedi. BM Genel Sekreteri, tarafların yardım talep etmesi durumunda arabuluculuk yapmaya hazır olduğunu belirtti.
- *Maduro: Askeri liderler tam bağlılıklarını gösterdi...* Venezuela'da Devlet Başkanı Maduro, askeri liderlerle görüştüğünü ve "tam bağlılık" niteliğindeki desteklerini aldığını açıkladı. Muhalif lider Guaido daha önce ordunun kendisini desteklediğini söylemişti.

RUSYA

- *Kremlin: Putin ve Erdoğan'dan Libya için ateşkes çağrısı...* Kremlin, telefonda görüşen Rusya Devlet Başkanı Putin ve Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Libya'da ateşkes ilan edilmesi için çağrıda bulunduğunu açıkladı.
- *Rus Dışişleri: ABD, Venezüella'nın iç işlerine karışmaktan vazgeçmezse çöküşe yol açar...* Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Mariya Zaharova, dün Venezüella'da ABD'nin geçici başkan olarak atadığı Juan Guaido'nun çağrısıyla başlayan darbe girişimine ilişkin açıklama yaptı. Zaharova, bugünkü basın toplantısında, "Washington'da bir dizi politikacı, tüm bu hikayeyi soktuğu bu yolun yıkıcı sonuçlarını görmüyor. Bu çok garip, çünkü bunu artık herkes görüyor. Eğer Washington, iç işlere karışma çabalarını hayata geçirmeye devam ederse bu çöküşe yol açabilir" ifadelerini kullandı.
- *Rusya devlet askeri ihracat şirketi Rosoboronexport: 5. nesil savaş uçakları için Türkiye ile görüşüyoruz...* İstanbul'da düzenlenen IDEF 2019 Uluslararası Savunma Sanayii Fuarı'nda Rus Zvezda televizyonuna demeç veren Rusya devlet askeri ihracat şirketi Rosoboronexport Genel Müdür Yardımcısı Sergey Ladigin, "Rusya, IDEF 2019'da havacılık araçları, hava savunma araçları, donanma ve kara kuvvetleri araçları olmak üzere 400'den fazla ürün sergiliyor. Elbette en çok ilgiyi hava savunma sistemleri çekiyor. Zira herkes, Rusya'nın şu anda uyguladığı, Türkiye'yle yapılan S-400 anlaşmasının yarattığı yankıyı çok iyi biliyor. Kısa süre içinde bu projeyi başarılı bir şekilde hayata geçirmeye başlayacağız" dedi. Rusya'nın Türkiye'yle uçak ve helikopter teknolojileri alanında da işbirliği yapmaya hazır olduğunu kaydeden Ladigin, "Bu

konuda görüşmelere başladık. En üst düzey de dahil olmak üzere farklı düzeylerde görüşmelere devam ediyoruz. 4++ savaş uçakları için görüşüyoruz ve ayrıca 5. nesil savaş uçakları için müzakereler yapıyoruz" ifadelerini kullandı. Rus yetkili, tedarik mi yoksa ortak üretimin mi masada olduğu konusunda bilgi vermedi. Ladığın, Türkiye'deki Rus silahları varlığının Amerikan silahların işleyişini hiçbir şekilde engellemeyeceğinin altını çizdi.

ASYA – PASİFİK

- *İmparator Akihito tahttan feragat ediyor...* Japonya İmparatoru Akihito'nun tahtı bırakma törenleri başladı. Kökleri beşinci yüzyıla dayanan dünyanın en eski monarşisinde son 200 yıldır ilk kez bir Japon imparatoru hayattayken tahttan vazgeçiyor.

- *Çin lideri Şi: İçinde yaşadığımız dünyanın Westeros'un yedi krallığının içinde bulunduğu kaotik savaflara sürüklenmemesini garanti altına almalıyız...* Tüm dünyada heyecanla takip edilen Taht Oyunları (Game of Thrones/GoT) Çin'de şiddet ve cinsellik içeren sahneleri sansürlenerek yayımlanırken Çin Devlet Başkanı Şi Cinping'in dizinin en sıkı hayranlarından olduğu ortaya çıktı. South China Morning Post gazetesine göre Şi'nin hayranlığı Pekin'de yabancı yetkililerle bir görüşmesi sırasında diziye atıf yapacak boyutlara varmış. Toplantıda hazır bulunan bir kaynak, Çin liderinin "İçinde yaşadığımız dünyanın Westeros'un yedi krallığının içinde bulunduğu kaotik savaflara sürüklenmemesini garanti altına almalıyız" dediğini ve bu sözlerin katılımcıları şaşırttığını aktardı. Çin'de GoT ağır şekilde sansürlendiğinden Şi'nin sansürlü versiyonu mu yoksa sansürsüz versiyonu mu izlediği sorusu yöneltildiğinde ise Çinli bir yetkili "Biz yoğun programımıza ayak uydurması için daha da kesilip sıkıştırılmış bir versiyonu izliyoruz" yanıtını vererek ekledi: "Biz buna elmas versiyon diyoruz." Çin Devlet Başkanı'ndan önce Başbakan Li Keqiang da dizinin bazı sahnelerinin çekildiği Hırvatistan'ın Dubrovnik kentinde Orta ve Doğu Avrupalılarla zirveye katılırken GoT'a atıf yapmıştı. GoT'ta geriye kalan üç bölümde Gece Kralı'yla girilen Winterfell savaşından sağ kurtulanların Demir Taht için Kral Toprakları'na gitmesiyle dananın kuyruğu kopacak.

TÜRKİYE - TÜRK DÜNYASI

- *Erdoğan: Türkiye'nin dışlandığı bir F-35 projesi tamamen çökmeye mahkumdur...* Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye ile ABD arasında gerginlik noktalarından F-35 savaş uçaklarının teslimatına ilişkin açıklama yaptı. Erdoğan, Türkiye'nin ABD'nin dayatmalarına maruz kaldığını savundu.

- *Jeffrey Türkiye'de...* ABD'nin Suriye özel temsilcisi eski büyükelçi James Jeffrey Türkiye'de. Jeffrey'nin Suriye'deki sorunlara ilişkin görüşmeler yapacağı bildiriliyor.

TERÖRLE MÜCADELE

- PKK/YPG'li teröristler, Suriye'nin Azez kentinde askerlerimizin konvoyuna havanlı saldırı düzenledi. Saldırıda Sözleşmeli Piyade Er Yalçın Koca şehit düşerken, 3 asker yaralandı.
- PKK/PYD'li teröristlerin, TSK ve ÖSO mensuplarının bulunduğu Fırat Kalkanı Harekat Bölgesi'ne saldırdığı, saldırıda 4 askerimiz ile 3 ÖSO mensubunun yaralandığı açıklandı.
- Hakkında ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası olan ve kırmızı bülten ile arama kaydı bulunan MLKP mensubu Azimet Ceyhan'ın, Edirne-Keşan İlçe Jandarma Komutanlığı Ekiplerinin düzenlendiği operasyonla yakalandığı öğrenildi.
- Irak kuzeyi Gara, Hakurk ve Avaşin-Basyan bölgelerine düzenlenen hava harekâtları neticesinde, PKK bölücü terör örgütü tarafından silah mevzii, barınak, sığınak ve mühimmat deposu olarak kullanılan hedefler imha edildi.